נהריה בצבעי הגעתון

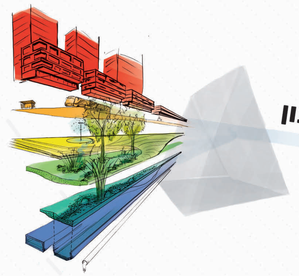

מבוא

נהריה, "עיר הנהר", קמה סביב תיעול נחל געתון שהיווה את השלד לרחובה הראשי, תחילה כתעלת עפר מוקפת שדרת עצים במפלס הרחוב, אך עם השנים זו התחברה והוסדרה בתעלת בטון, במקביל, שאיבת מים לצרכי חקלאות ייבשה את התעלה לאורך רוב ימות השנה, והפכה אותה למכשול ריק המפרק את הרחוב.

עם השבת זרימת הבסיס לנחל, אנו מציעים חשיבה מחודשת על אופן ההפרדה בין העיר והנחל. במקום הפרדת רשויות, אנו מציעים לשזור בין הנחל והעיר: בפתיחת הערוץ ושילובו בפארק הגעתון, ובהפרדה מפלסית ע"י הרמת זרימת הבסיס למפלס החיים העירוני ותיעול הזרימה השיטפונית במובל סגור חדש עד הים. העיר ומבניה יוצרים מגוון עשיר של סיטואציות המתפרשות לשלל מופעי נחל של הסתרה והתגלות לאורך כל חציתו את העיר. במרכז הפרויקט - מוקד העלאת זרימת הבסיס בכיכר נהריה כאירוע מכונן המניע סביבו ספירלה של התרחשויות אורבניות.

השבת הנחל למפלס חיי העיר תהפוך את הגעתון למשאב להתחדשות מקומית ואזורית, שיתרום למיצובה של נהריה כיעד תיירות ואיכות חיים בגוהה בישראל.

עקרונות התכנון

הנחל כמחולל - לאורך כל הפרויקט, הטיפול בנחל הוא מחולל השינוי וההתחדשות העיקרי המוביל את התכנון. הטיפול המשתנה בנחל בהתאם להזדמנויות שבכל מקטע יוצר ייחודיות וזהות מקומית.

התייחסות אגנית - ראיית המים כמשאב, לא כמטרד - תוך הסתמכות מרבית על פתרונות מבוססי טבע.

השתלבות מבנית - התכנית בשענת על המצב הסטטוטורי הקיים והמוסכם, תוך הצעת שינויים מקומיים בהתבסס על גבולות בעלויות וייעודי קרקע.

התחדשות עירונית – ניצול מבנים ומיחדוש (שימוש מחדש) תשתיות קיימות, בראייה דינמית של התחדשות חסכונית, הדרגתית ורב שלבית, תוך מדעור התלות ההדדית בין רכיבי התכנית השונים.

הליכתיות והתנייעות אישית – ניצול תוואי הנחל כשלד לתנועה מקומית המושתת על הליכה ורכיבה. ניצול רצועת הרכבת הצפונית ליצירת פארק רכיבה אזורי (עד למימוש הרכבת לביירות לכשיבשילו התנאים לכך).

העצמת המרחב ציבורי – יצירת מרחב חוץ מוטה הליכה ושהיה לאורך כל תוואי הגעתון.

העצמת הקשר לים - הסדרת שפך הגעתון כפארק חופי המושך את החוף פנימה אל תוך העיר.

שימור הנוף היסטורי – התכנית בשענת על סקר עצים מפורט, המשמר את כל העצים הראויים ומוסיף עצים חדשים לחיזוק שדרות הגעתון כציר ירוק בלב העיר.

לעקרונות תכנון אלה ביטוי מערכתי בתפישת הניקוז, התנועה וההתחדשות העירונית, וביטוי מקומי ייחודי בכל אחד מחמשת המתחמים של הפרוייקט:

א. המבואות המזרחיים / נהריה הירוקה

ב. פארק הגעתון / שכונת שפרינצק

ג. ככר נהריה / ארנה.

ד. שדרות הגעתון.

ה. פארק החוף / שפך הגעתון.

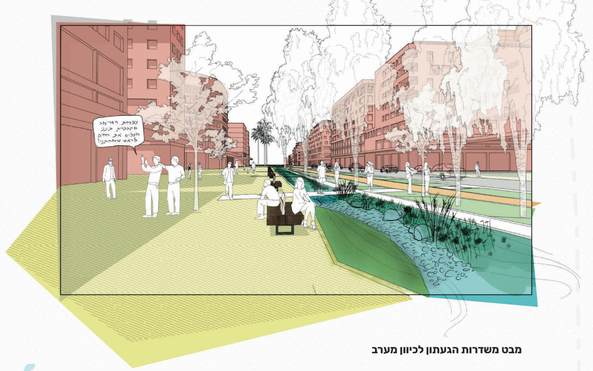

מבט משדרות הגעתון לכיוון מערב

התחדשות עירונית

Mega Block

הרקמה העירונית במרכז העיר מאופיינת ברשת של מגה בלוקים. מוצע לחלק את הבלוקים האלו בחלוקה משנית ובכך ליצור רשת רחובות צפופה יותר שבה יש צמתים כל כ-100 מ' ובלוקי ביניים קטנים יותר, היוצרים סביבה עירונית מותאמת להולכי רגל. ניתן להוסיף רחובות משולבים קטנים או מששולים להולכי רגל.

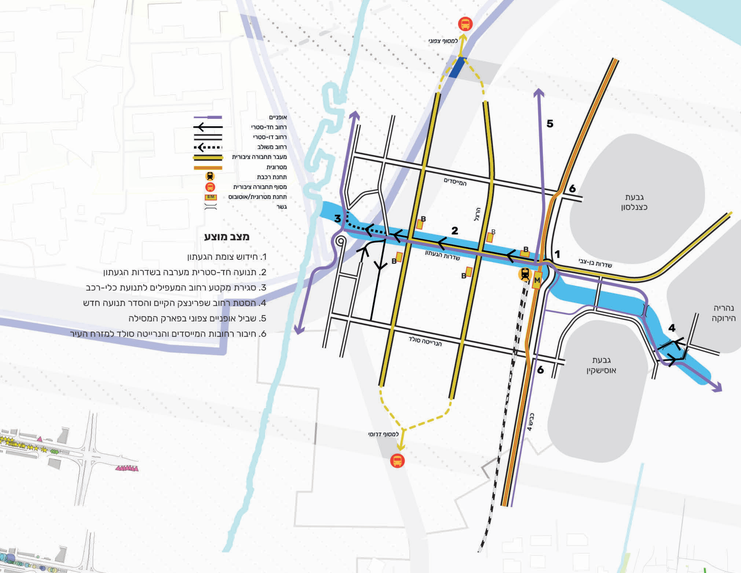

מצב מוצע

1. חידוש צומת הגעתון
2. תנועה חד-סטרית מערבה בשדרות הגעתון
3. סגירת מקטע רחוב המעמיקים לתנועת כלי-רכב
4. הוספת רחוב שפרינצק הקיים והסדר תנועה חדש
5. שביל אופניים צפוני בפארק המסילה
6. חיבור רחובות המייסדים והנרייטה סולד למזרח העיר.

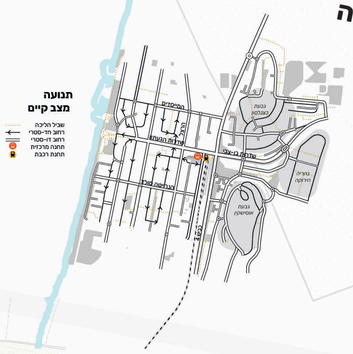

מרחב ציבורי

סכמת שלד ירוק

1. הוספת שב"פ פשט הצפה בעקבות פירוק מובל שפרינצק
2. מדרחוב בדופן הדרומית של שדרות הגעתון
3. כיכר התרבות בחזית היכל התרבות כולל "היכל הנחל"
4. פיתוח "פארק המסילה" על בסיס תוואי המסילה ההחסטורית לראש הנקרה

סוג העץ

- אקליפטוס המקור
- שלטית מקומית
- פיקוס
- אחר

סקר אגרונומי-בוטי

- מרשים מאוד
- מרשים
- ערכי
- לא משמעותי
- גזום/דליל
- מגורדם

גודל העץ

מתוכנן

- עץ לשימור
- עץ לכריתה

סקר עצים

העצים ברחוב נסקרו על ידי הצוות בראיה נופית-אגרונומית.

העצים נבחנו בפרמטרים של קוטר גזע ונוף, גובה, בריאות העץ, ותרומתו למרחב הציבורי. הסקר אפשר לדייק את תכנון השדרה בתעבורת הנחל ושביל האופניים לאורכו.

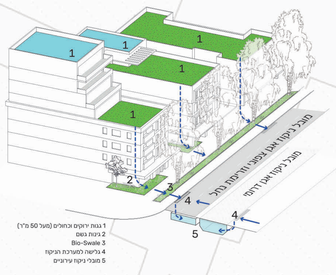

ניהול נגר בתחום העיר

ניהול הנגר בתוכנית זו נעשה מתוך התייחסות אגנית ובהסתמכות מירבית על פתרונות מבוססי טבע בראייה המים כמשאב ולא כמטרד. התוכנית מתייחסת לנושא ההידרולוגיה בשלושה רבדים:

מניעת נזקים וטיפול בבעיות דחופות*

התוכנית מבוססת על מפעל הניקוז של רשות ניקוז גליל מערבי, שיכלול עם השלמתו שלושה מתקני ויסות במעלה אגן החיקוות: יחיעם, אושרת ועברון.

בשלב ראשון התמקדה בהסרת חסמי ניקוז בנהריה עצמה:

במזרח העיר - התמרת מובל שפרינצק הסגור בנחל פתוח, כולל שימוש בשב"פים כפשטי הצפה לעיתות חירום וכרזועות חיץ.

במערב העיר - הוספת מובל תת קרקעי להוכלת ספיקות השיא של הנחל ואגן החיקוות העירוני הצפוני בתעלה הקיימת יועשה שימוש להוכלת ספיקות השיא מאגן העירוני הדרומי.

בניית חוסן המערכת

קידום גמישות ויציבות ארוכות טווח, להגברת יכולת ההתמודדות עם מקרי קיצון הולכים ומתגברים, עקב צמיחה עירונית ושינויי אקלים:

תוכנית אב לניהול נגר עירוני, תשמח דגש על פתרונות ביזוריים להשהיה וחלחול: יישום נרחב של גגות ירוקים, משתרשי לנוי קולט נגר ברחבי המרקם העירוני, לקבלת "עיר ספוג" המייצרת ספיקות שיא מופחתות בעשרות אחוזים.

שיקום אקו-הידרולוגי של הנחל בטרם כניסתו לעיר, תוך יצירת מקום לנחל, הכולל פשטי הצפה למען מיתון חדירות הממשיכות.

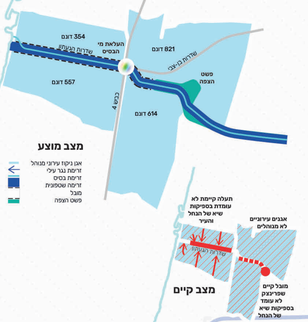

אגנים תורמים

כיום אגן געתון עליון, "געתון מחצבה", מטופל על ידי מתקן ויסות יחיעם הקיים - לא תורם לגעתון.

מתקן ויסות סכר אשרת מתוכנן, יטפל באגן אשרת.

מתקן ויסות עברון מתוכנן, יטפל באגן געתון תחתון – "נהריה הירוקה" עד אליו.

ממתקן ויסות עברון יוצאת ספיקה מקסימלית בת 10 מ"ק/שניה.

חסמים

מעביר שפרינצק: טיפול בחסם, פירוק המעביר, יצירת נחל פתוח ופשטי הצפה

רחוב הגעתון: תחר תעלה מוגבל, צוואר בקבוק – גשרים וכד'. כתוצאה מכך - מגבלות כושר הולכה עבור הספיקה המקס' מציירוף נגר עירוני ונחל שטפוני . טיבוא מוצאי ניקוז עירוני בתעלה הקיימת.

הידרולוגיה

למה עשינו?

1. מתן מענה ניקוזי לסופות תכן 1%*
2. בניית חוסן ניקוזי גם לעתיד (שינוי אקלים ותוספת תכסית בנויה במזרח העיר) ע"י ניהול הנגר ופתרונות מבוזרים בתחום העיר (השחייה, פשטי הצפה).
3. שימוש בקציר נגר להעצמת הגני העירוני. גני הנגר נגר למען הגני
4. שיקום אקו-הידרולוגי והשבה מירבית של הנחל הטבעי
5. שימוש מקסימלי של התשתית הניקוז הקיימת
6. צמצום זיהומים לא נקודתיים למי-התהום הנחל והים
7. ניצול זרימות הבסיס ליצירת מופע מים איכותי, נגיש ובטוח מארנה ועד הים

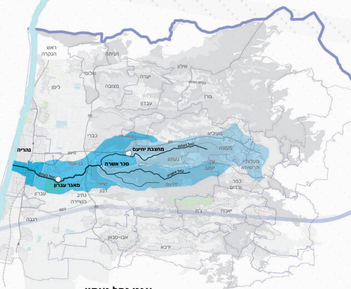

סכמת ניקוז - ספיקות 1%

חתך אורך סכמטי

מקורות:

"חלופות למערכת הניקוז העירונית בנהריה במסגרת פתרון מיתון ספיקות קיצון בנחל געתון" - 2020 מ. רוזנבלט, רשות ניקוז גליל מערבי.

"חישוב ספיקת התכן באגן הגעתון בהסתברות של 100 שנה אחרי הקטנת השטח התורם לפי תכנון מאגרים לתפיסת מי גאוות" - 2020 א. זיגר, רשות המים.

"זרימה בנחל הגעתון - מבבש 4 ועד למוצא לים חישוב הידרולוגי/הידראולי לניתוח גורמי ההצפות" 2017 ג. שחם, עריית נהריה.

א. מבואות העיר/ נהריה הירוקה

הנחל

נחל נגיש לכולם משגם מקום אקו-הידרולוגית: זרימת מי הבסיס באפיק זרימה שטפונית מורחב המחובר לפשיט הצפה. בעל גדות תחנות ויציבות, שלאורכן נישות אקולוגיות ורצועות מגן המהוות גידול לסימים משובים וכו'.

טיפוח ופיתוח פארק ליצארי לאורך הנחל, המקשר את העיר לשטחים הפתוחים ממזרח דרך הפארק.

התחדשות עירונית

דרומית לשכונת "נהריה הירוקה" ולנחל הנעתון מתוכננת עד"י רמ"י תכנית "דרום-מזרחית". יש צורך להקפיד על רצועות ירוקה משמעותית לאורך הנחל מדרום. מוצע למקם מגם מוסדות הציבור הנדרשים לשכונה לאורך שצ"פ הנחל האורכי.

מוצע שאזור זה יהבה רק כמסגרת קרקע משלימה שתניע את התהליכי ההתחדשות העירונית הנדרשת במזרח העיר.

תבועה

הסדר תבועה חדש ליחיבור בין נהריה הירוקה לבנעת אוסשקין.

מרחב ציבורי

פארק אורכי על גדות הנחל עם דגש על איכויות של מים וטבע, ובו שביבי הליכה וכריכה המקשרים מזרחה, לשטחים הפתוחים.

הענקת מבנים פסורט לפחתות שדרה המקשרת את יצירת קשר אל השצ"פ בנהריה הירוקה.

עצים / טבע / אקולוגיה

שימור עצים קיימים סמוך לבשר הצפוני החדש.

במרחב החקלאי: מיתון גדות הנחל בתוואי הבנכנס אל העיר (בחלק הבנימי של הנחל), ושיקום צמחיית גדות.

ניהול נגר וניקוז

פתיחת המובל בצומת הרחובות שפרינצק/נשר/הדרור

שיקום הנחל - הרחבה. פשוט הצפה. ייצוב גדות, יצירת נישות אקולוגיות, רצועות מגן, השבת מינים וכו'

רצועת נחל רחבה המחוברת לפשיט הצפה

ב. שפרינצק

הנחל

התערבות חיונית: פירוק הכניסה למובל שפרינצק ופתיחת צוואר הבקבוק שלאורך רחוב שפרינצק – שני חסמים קריטיים למערכת נחל הנעתון.

פירוק המובל יכוה בפיתוח פארק עירוני רחב סביב נחל פתוח ושמוקם. מי הבסיס יזרמו באופן טבעי בתוואי הערוץ, באופן נגיש לכמגע בפתוח יכולל מספר הרחבות לטובת פשיט הצפה, בתוספת תוואי זרימה שמסגיע עליי שמיגור איים בנחל בעת שיטפון.

התחדשות עירונית

הריסת מבני מגורים לצורך הסטת רחוב שפרינצק, ובניית שתי שורות מבני מגורים חדשות על קומת מסד עיגורי (עדיפות לגני ילדים בבינוי המערבי לשפרינצק, שימוש עיגורי ללא צורך בחצר, בתבנים הפנים של השצ"פ).

פינוי גן ילדים ומתנ"ס הקמודות לרחוב שפרינצק בדי לאפשר מרחב הצפה לנחל בעונת החורף. מבני הציבור יעברו לקריית חינוך חדשה "על הנחל", בסמוך לרחובות לוי אשכול וגוזן.

פינוי שוחת המבנים הקיימים לאורך רחוב לוי אשכול ושצ"ם הנחל האורכי, לשם הקמת שוחה שלא תפגע ביעילות הנדרשת לנחל.

פיתוח השצ"ם האורכי ייעודד מהלכים נוספים של התחדשות עירונית בשכונים לאורך הפארק.

תבועה

הסטת רחוב שפרינצק הקיים אל מאחורי שורת הבניינים הקיימת ותפיכת המקטע הקיים לטיילת לאורך הנחל.

שינוי תבועה ברחוב הנלעיל: החלכות מעבר תבועה לצמוח T עד מגוז לרקטיון אל שסחי האספכלט ליצור מעבר חציה קצר ובטוח להוכיר הרבל.

תכנון מערכת שביבי אוסניים ליימסות ופנאי.

מרחב ציבורי

הקמת שצ"פ רחב דיימים עם פשיט הצפה לאורך תוואי נחל זורם.

ובו אזורים למתקני משחק, מגאי וגוגוחה ומערכת שביבים וחנוגה מגוונגג.

הפארק יכולל שיחוב בין צמחיית גדות אקסטנסיבית לאורך הנחל, ופיתוח אורבני אינטנסיבי של מדשאות, חורשות וכו'.

מגרשי הספורט בנהריה הירוקה יעברו שידרוג לשם פתיחת שדרה מלב השכונה לפארק ויחוברם לפארק כ"ספורטק" על הנחל.

עצים / טבע / אקולוגיה

שימור העצים הקיימים בפארק הצפוני, לרבות עץ הפיקוס הגדול בתוואי הנחל. באזורים של שינוי טופוגרפיה לשם יצירת פשיט ההצפה. העצים יוותרו בנקמוגם על מעין גבעות קטנות שיאפכו ל"איים" בעת שיטפון.

ניהול נגר וניקוז

נחל בעל תחך רחב וכוואי הוכבה מספק במקום מובל סגור

הנחל יטופל ע"י פתיחת המובל ושילובו בתוך פארק ליצארי

פשטי הצפה לאיריועי קיצון

ג. ככר נהריה

הנחל

יציר הנחל מרחוב הגלעד עד ככר התרבות הוסדר במובל חדש ברחב. אין סמוס כרכס במקום זאת, הנחל באזור נעלם ומופיע מחדש. כאשר בכר התגלות נחשף "עבע" אחר שלו:

ציר תוואי הנחל (מדרום לאחרנ) – משטח רחבה מרוצפת ובו מתזים המיימרים רסס מים ומשתיק בימי הקיץ. ביניהו ישיר כמובל המטאר.

ככר התרבות – "אמפי" מדורג המאפשר הצגה לנחל במפלס התחתון. מופע טבעי ירוקע עשיר בצמחיה ובעלי חיים. בכר המרחב אורבני של ככר בית העסקרה.

צומת נהריה – מאזור הצומת נדרשת הגזירה השטפונית אל המובל החדש ברחוב נעתון. עבודה זו היא הזדמנות ליצירת ברוכה הסרתזה Vortex: העלאת מי הבסיס כמפלס הרחוב אל מול ככר תחנת הרכבת במופע מרהיב של רסס מים המייצר קשת צבעונית בתרבה ברוכה. המסתחרדת סביב משפך המרמז על החלל הנבחר שכלמטה.

התחדשות עירונית

הקמת תחנת רכבת חדשה בסמוך לתחנת הרכבת נהריה". היא הצומת החדש. מדרום לקצוון ארנה יוקם היכל תרבות ל"ביכר תתרבות". הקשר בין שתי הביכרות יועצם כמרחב להלכי רגל. במפלס הרחוב ובגשר שמעיג.

בסמוך להיכל התרבות ומדרחיה כו ומוקם מבנה ציבורי ובו 3-4 קומות לחוגים וסדנאות כלל עירוניים ומתנ"ס שישמשו את האזור. מעל המבנה 3 מבני מגורים בני 12 קומות.

הקמת מגדלי תעסוקה שיהבו מהקרבה לתחנת הרכבת וישתלבו בתכנון החדש של שכונת בן עמי. הדופן לשדרות בן צבי תוותאם למערך התבועה החדש.

הקמת מגדלי מגורים לאורך "פארק המסילה" בתוואי מסילת הרכבת צפונית לנעתון.

תבועה

התכנית האסטרטגית כולהריה מסביעה על הורדת מדרג התבועה בכבישים 4 ו-89. לקיכר מוצע שינוי בצומת שדרות הנעתון בכביש 4, ליצירת כיכר משטעותית המהווה סגר תחבורתי. המקשר בין אמצעי התחבורה השונים מטרתו האסת תבועת כלי הרכב העוברים ויצירת מרחב תוסך רבועות רכז.

ד. שדרות הגעתון

הנחל

זרימות הבסיס יעברו בטמוע נחל פתוח בין שדרת הצעים הבוגרים סביבב לתעלה. התעלה השיבה תופרד לכלל תחתון שישמש לקליטת מי גבר, ולחלל טבעי המבוסס על סדרה של ברכות קטנות משובצות סלעים. צמחיה ופיות שהיה. מעגיה הדרומי. הרחוב יהפוך כולו למדרחוב רחב דיים הנושק לגינות גבר סביב האקלימטוסים הוותיקים.

מערבה מנמוקה זו הנחל יוסט דרומה ויורחב על חשבון המדרכה הדרומית. באזור זה הנחל יקבל מופע אורבני יותר, בסדרת בריכות ומפלים בנויים.

לאורך ציר הרחוב ישובבו מספר כיכרות רוחב (כגון כיכר העיריה). בהן המים יוחבו מציר התעלה למערכת בריכות בי הלעצמת נוכחות הנחל בעיר.

עצים / טבע / אקולוגיה

לאורך שדרות הנעתון קיימים עצי פיקוס השדרות, שלטיח מקומתם אוכלוסיות המקור מרשמים ביותר. במסגרת התכנית יערך סקר עצים מקיף. והתכנית כולה תותאם לעצים הקיימים. אשר יוצמחו בנטיעות משלימות.

מערכת המים בחתיכה הקטנה תעיל על התעלה ותהווה סביבה אקוואטית לצמחיה טבולה, בעוד ערוגות הגבר שיתוופסו מחוץ לתעלה יוצאיגו לצמחיית בדות.

הצמחיה בשני המקרים תהיה מגוונת מאוד בזכות תנאי האור והצל השונים.

סביבת הנחל המגוונת תהווה גם בדיול למערכת אקולוגית מורכבת. דיגמת יעשייה הכולכלת פרחוי רגליים נחסרי חוליות. דגים. זוחלים ועופות שיקננו בעצים.

ניהול נגר וניקוז

שימוש בתעלה הקיימת לניקוז ספיקת 1% מגן דרומי (9 מ"ק/שניה)

מובל חדש בצפון החתך, לניקוז ספיקת נחל 1% (21 מ"ק/שניה) + ספיקת 1% אגן צפוני (5 מ"ק/שניה) = 26 מ"ק / שניה

תבועה

שדרות הנעתון ומבנה הנעתון הם אלמנטים בעלי חשיבות לאורך הנעתון. יחזום בליבה הנחל בפופע טבעי המבוסס על סדרה של ברכות קטנות משובצות סלעים. צמחיה ופיות שהיה. מעגיה הדרומי. הרחוב יהפוך כולו למדרחוב רחב דיים הנושק לגינות גבר סביב האקלימטוסים הוותיקים.

מערבה מנמוקה זו הנחל יוסט דרומה ויורחב על חשבון המדרכה הדרומית. באזור זה הנחל יקבל מופע אורבני יותר, בסדרת בריכות ומפלים בנויים.

לאורך ציר הרחוב ישובבו מספר כיכרות רוחב (כגון כיכר העיריה). בהן המים יוחבו מציר התעלה למערכת בריכות בי הלעצמת נוכחות הנחל בעיר.

עצים / טבע / אקולוגיה

לאורך שדרות הנעתון קיימים עצי פיקוס השדרות, שלטיח מקומתם אוכלוסיות המקור מרשמים ביותר. במסגרת התכנית יערך סקר עצים מקיף. והתכנית כולה תותאם לעצים הקיימים. אשר יוצמחו בנטיעות משלימות.

מערכת המים בחתיכה הקטנה תעיל על התעלה ותהווה סביבה אקוואטית לצמחיה טבולה, בעוד ערוגות הגבר שיתוופסו מחוץ לתעלה יוצאיגו לצמחיית בדות.

הצמחיה בשני המקרים תהיה מגוונת מאוד בזכות תנאי האור והצל השונים.

ניהול נגר וניקוז

מעל מובלבות החוף החוליית יסודרו מדרגות דשא למרגלות המכון תוך שמירה על קצה שובר הגלים.

הפארק הקיים – כולל מגוון מעיינות אינטנסיביות וימשיך להיות כזה. בתוך מוצא התעלה הטבעתית יעודד כאזור משחק במים. שוחי יוריהנו ליצירת טרבונה ומקומות ישיבה המאפשרים ירידה לרצפת הנכון. בה יוותקנו מעיינות של מתזים ומתקני מים של בסיס מים שיפעלו בעונת הקיץ.בחוריי הנחתון יוסגר (כפי שהוא היום) למניעת סכנה לשמשתמשים.

עצים / טבע / אקולוגיה

העצים הקיימים יישמרו ככל האפשר וישולבו בתכנון.

ניהול נגר וניקוז

שימוש במוצא הקיים עבור זרימת שטפונות + נגר עירוני סופח.

קירוי התעלה הפתוחה מומרז לאזור המשחק במים.

הסטת הנחל העיירי עצירת לשפך החוף ויצירת שפך דינמי של הנחל כים.

ה. פארק החוף

הנחל

שדרת נחל כים הוא מקום של התחזות דינמית.

התכנית מציעה להעביים את מופע השפך ע"י משיכת החוויה החופית פנימה אל תוך השדרה. ליצירת מרחב של מגע עם המים.

מצומת רמז'לבוטינסקי שלוש הנחל כתחום השצ"פ ותעוגל עצונה בדומה. לכמוע שפך המגוון בנבה. לאורך הנחל. בשצ"פ, ישולבו מתקני משחק במים כגון בריכות שכשוך קטנות. משאבות, עמודי שפריי ומזרקות, שיוסיפו מ' רשת (אז מ' יים) דזרימת הנחל. מקו הטיילת המים עבשו בסדרת מפלים אל החוף החוכל. שם ישוחררו לחוואי נחל חופשי ושמוגבה בהשפעת הזרימה. הרוח הנבים על הנחל.

התחדשות עירונית

מרחוב לבוטינסקי ומערבה כליינון הים. מוצע להשאיר בניה מרקמית נמוכה השומרת על הנבראים הקיימים. בהשראת רחוב Ocean Drive South Beach בפאיתיו. בכל מגרש יהבה בניין אחד בגובה של 8 קומות לאורך שדרות הנעתון ועוד 3 קומות בנסיגה שלו 4 מ'. בתבנים אל תוחר קומת קרקע מסחרית עם עדיפות ולהטעדה ופעילות תומכת מי. מעל הקומה המסחרית אותו מגרש וכו חדרי מגון.

בשל מבנבת 100 מ', בקצה שדרות הנעתון יוקם מגון בן כ-10 קומות. חניה ציבורית תשוכב בתרחיף המכון. ובכל מבנה חדש שיוקם בהיקף אזור השפך.

התכנית כוללת הזזה של מספר מבנים קיימים (בית קפה, גלידריה ומסעדה) והסדרתם מחדש בתחום הפארק.

תבועה

משיכת פארק החוף פנימה עד רח' לבוטינסקי תקבל ביטוי בתיצרת רצף תבועת הוכיר רגל ואופניים לאורך הים באמצעות סגירת רחוב המעפילים ליצרת כלי-רכב חוצה מצומן ומדרחם לשדרות הנעתון והסטת התבועה לרשת הקיימת.

מקטע הדרך המשרת את בתי הבתרבות. בתי אתמנו ומגרשי הספורט מדרחוב הפתוח לתבועה חד-סטרית לכיוון מערב לתוואי המקום ורכוי שירות בלבד.

גם שביל האופניים "יעבר בקו הטיילת וימשך עצונה דדרומה לאורך רחוב המעפילים. בסמוכה ליצור מרחב לתוכלי רגל בכבד לאורך פארק החוף.

בתחום מגרש התיירת הקיים ובו כ-270 מקומות חניה לשירות הציבור. יוקמו חניונים ציבוריים בתסמכת הקמת בתי המסון ובמבנים נוספים חדשים שיקמו בסמוך לאזור השטר.

מרחב ציבורי

קצה הנעתון נמקבע עם הים שתקבל בפארק הקיים ויוחבו עצונה ליצירת פארק חופי עשיר בכל נעיר. הכולל שלוחות אדומים. הפארק הקיים מדרום לנעתון. חוף חדש מצמון לנעתון. ומקטע שד' הנעתון בין לבוטינסקי לסמעפים.

המקטע המערבי של שדרות הנעתון – שמש כמשיכת הפארק וחוויית הים לעומק העיר בחלוקה לשלוש רצועות – מדרחוב, אזור שיבה ובילוי, ואזור משחקים במים.

המדרחוב שמש להוצאת שוכחנות ושמוגבות ומשמש נוספים אל המרחב הציבורי (שוק, ירידי בד"ל).

רצועת השיבה ובילוי תאפשר העמדת עגלות מכירה ושלוחות עבור בתי המסחר שבדרגות. ליצרת מקומות שיבה ובילה.

רצועת מתקני המשחק בים משולבת בפיתוח בריח חוף הים. תוך שימוש בחול ואבן בתוכם יוצבו מתקני מים כגון עמודי רסס מים. משאבות מים. סכרים וכד'. שמאפשרים לילדים ומבוגרים לשחק בתוכם בסביבה מוגנת ובטוחה בתחיצה ההורים. מתקני המשחק יוזנו בגשר ראז מ' ים. אשר יוערבבו עם מי הנחל (מי הבסיס).

החוף החדש – אזור זה בעוד להבעיים שלהעבים את חוויית המבוע עם החוף, הים והמים. מי הנחל הבותרים. יוזרמו בתעלה לאורך חוף הטיילת ויגשו אל החוף הקיים בסדרת מפלים בנויים המשולבים בטריבונות הבטון התותמות. את הלהטה. בתחום הלכתה דזרימת הנחל תתווה נפחולים מתוגנים בתוך הים. בעוד שמיקום הנפחים עד כלים הוא. מרחב משחקי ודינמי המשתבה במחבר הטיילת.

מעל מובלבות החוף החוליית יסודרו מדרגות דשא למרגלות המכון תוך שמירה על קצה שובר הגלים.

הפארק הקיים – כולל מגוון מעיינות אינטנסיביות וימשיך להיות כזה. בתוך מוצא התעלה הטבעתית יעודד כאזור משחק במים. שוחי יוריהנו ליצירת טרבונה ומקומות ישיבה המאפשרים ירידה לרצפת הנכון. בה יוותקנו מעיינות של מתזים ומתקני מים של בסיס מים שיפעלו בעונת הקיץ.בחוריי הנחתון יוסגר (כפי שהוא היום) למניעת סכנה לשמשתמשים.

עצים / טבע / אקולוגיה

העצים הקיימים יישמרו ככל האפשר וישולבו בתכנון.

ניהול נגר וניקוז

שימוש במוצא הקיים עבור זרימת שטפונות + נגר עירוני סופח.

קירוי התעלה הפתוחה מומרז לאזור המשחק במים.

הסטת הנחל העיירי עצירת לשפך החוף ויצירת שפך דינמי של הנחל כים.

חתך א
חתך ב
חתך ד
חתך ה
א
ב
ד
ה
פארק המסילה
הקמת שביל אופניים ב"פארק המסילה" על תוואי מסילת הרכבת לראש הנקרה
כיכר נהריה
הכניסה הדרומית שטפונית למובל החדש
תחנת הרכבת החדשה
קניון ארנה
היכל תרבות
פארק על הנחל
תוואי זרימת הבסיס
"על גבי מדשאה (גבוה בכחצי מטר ממפלס הרחוב מי הבסיס)
תוואי זרימת הבסיס
שדרות הגעתון
שדרות בן-צבי
שפרינצק
לוי אשכול
נהרית הירוקה
מגרש ספורט
מגרש ספורט
מגרש ספורט

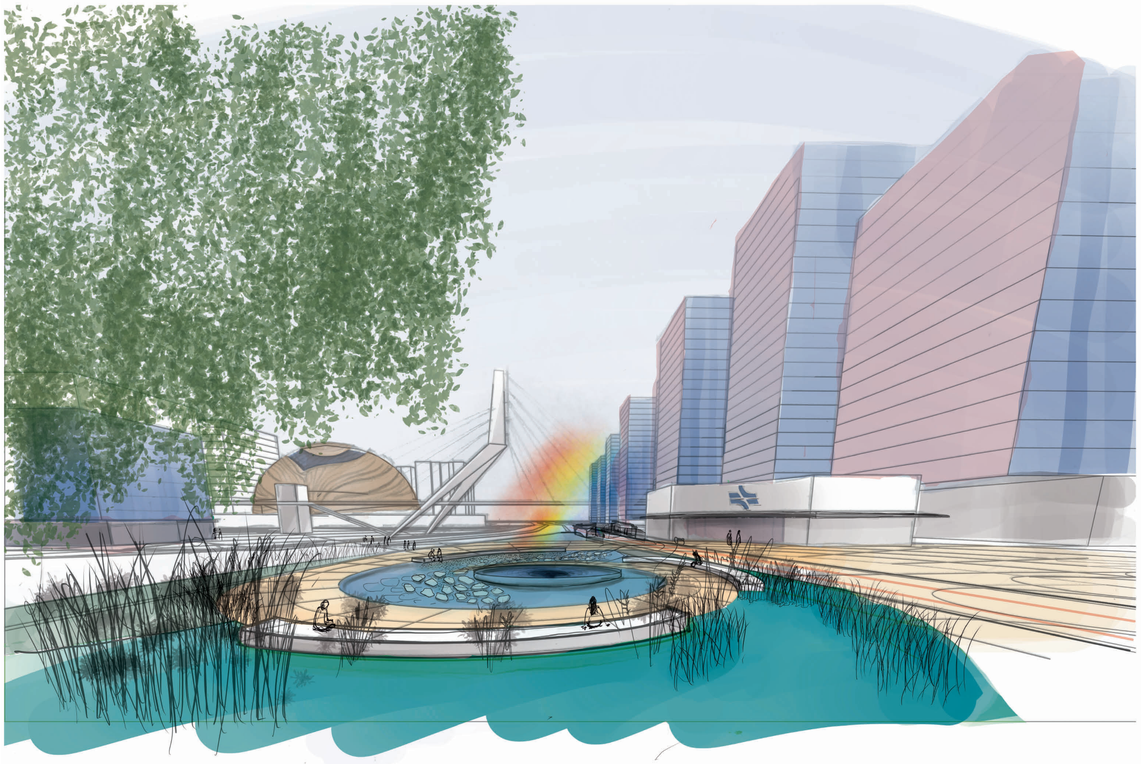

מבט אל בריכת העלאת המים (VORTEX) לכיוון דרום

שלביות

קונספט התכנית המוצעת נובע מתוך הקונטקסט הקיים, במטרה להפוך כל מגבלה להזדמנות.

התכנית נשענת על המצב הסטטוטורי הקיים והמוצע תוך הצעת שינויים מועטים ועושה שימוש חוזר (מיחדוש) בתשתיות ומבנים קיימים, תוך צמצום הוצאות.

תכנון זה מאפשר ביצוע רב שלבי תוך מזעור התלות ההדדית בין החלקים השונים, לפי חלוקה לשלוש רמות חשיבות של פעולות רוחביות ומקומיות:

1. **דחוף והכרחי** – דחוף ל"מחר בבוקר": רכיבים שיש לבצעם בדחיפות גבוהה לשם מניעת נזקים.
2. **חיוני** – צעדים משלימים שתרומתם לבניית חוסן המערכת ולחיוניות העיר היא מכרעת.
3. **רצוי** – שזירה למכלול אחד: רכיבים שיתרמו לרווחה ולשיפור חזות ותפקוד העיר ויתרמו למיצובה כיעד תיירות ואיכות חיים גבוהה בישראל.

א. מבואות העיר/נהריה הירוקה

חיוני

1. עדכון ״יעודי קרקע בתכניות איזור הנחל״ – ״יעוד של שצ"פ לאורך הנחל ומבנה ציבור

רצוי

2. קישור נהריה הירוקה בדרכים חדשות ונשגרים מעל הנחל

3. חזזת מגרשי ספורט לטובת שדרה המקשרת את הפארק לשכונת נהריה הירוקה

4. שיקום הנחל - הרחבה, הסדרת פשטי הצפה, פיתוח וייצוב גדות, יצירת נישות אקולוגיות, פיתוח רצועות מגן, השבת מינים וכו'

ב. שפרינצק

דחוף והכרחי

1.פירוק מובל שפרינצק והחלפתו בנחל פתוח עד רח' גלעד

2. שימוש בשצ"פ כפשט הצפה.

חיוני

3. יצירת פארק עירוני מבוסס נחל

רצוי

4. פינוי מבני הציבור בתוואי הנחל (גן ילדים ומתנ"ס בן גוריון)

5. פינוי בינוי לאורך רחוב שפרינצק, לטובת הפארק

ג. ארנה, צומת נהריה

דחוף והכרחי

1. צומת נהריה: הטיית הנחל השטיפוני למובל חדש הועמד בפסיקת תכן 1%

חיוני

2. שינוי צומת געתון/כביש 4 ליצירת כיכר כניסה לעיר ומיתון תנועה

3. הקמת מתקן להעלאת מי הבסיס למפלס הרחוב

רצוי

4. הקמת כיכר התרבות והיכל הנחל

5. העלאת מפלס צומת נהריה

6. הקמת בריכת הVORTEX ומתקן העלאת המים בכיכר

7. הקמת "האב" התחבורתי הכולל תחנת רכבת, תחנת מטרונית, מרכז השכרת אופניים אופניים

ד. שדרות הגעתון

דחוף והכרחי

1. הוספת מובל מים תת קרקעי חדש תוכלת חדירתם השטפונית של הנחל והאגן העירוני הצפוני

2. השמשת התעלה הקיימת לניקוז הנגר מהאגן הדרומי בכבד

3. שימור עצי האקליפטוסים ווותיקים: פעולות אגרונומיות של אורתופדיה לעצים לשימור צביון הרחוב

חיוני

4. שינוי הסדרי התנועה לתנועה חד סטרית מערבה בכבד והפיכת הנתיב הדרומי למדרחוב

5.ביסוי התעלה והזרמת מי הבסיס במפלס הרחוב מעל התעלה הישנה והוספת שביל אופנים בשדרה

רצוי

6. יצירה וטיפוח חלליים עירוניים משלימים המעצימים את הרחוב כגון ככר העירייה.

7. ציפוף הרשת העירונית ע"י הוספת רחובות ומשעולים המובילים לשדרה

ה. השפך לים

דחוף והכרחי

1. חיבור המובל החדש למוצא הקיים.

חיוני

2. ביטול מגרש החניה הקיים והשמשת השטח ליצירת חוף חולי בדיב וגן פתוח לצידו

3. הסדרי תנועה: ניתוק רחוב המעפילים לתנועה ועברת מול שד' הגעתון ומשיכת פארק החוף עד"לבוטיכסקי, והפיכת מקטע שדרות הגעתון המערבי למדרחוב עד הים

רצוי

4. יצירת מחבר פעיל המחומר את הטיילת החופית אל שדרות הגעתון

5. ארגון מחדש של מבני המסחר בשפך

הטיפול בשפך הגעתון אינו תלוי בשלבים האחרים, אך ככל שיקרה בשלב מתקדם הנוכחות של הנחל במרחב הציבורי יעצימו את החוויה במקום

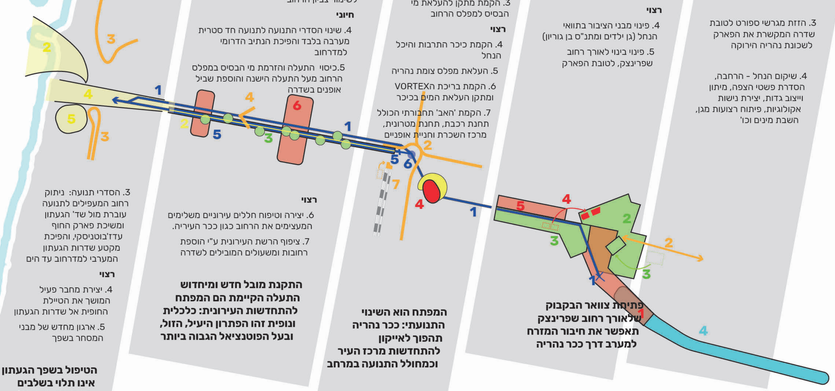

התקנת מובל חדש ומיחדוש התעלה הקיימת הם המפתח להתחדשות העירונית: כלכלית ובופית זהו הפתרון היעיל, הזול, ובעל הפוטנציאל הגבוה ביותר

המפתח הוא השינוי התבועתי: ככר נהריה תהפוך לאייקון להתחדשות מרכז העיר וכמחולל התנועה במרחב

פתיחת צוואר הבקבוק שלאורך רחוב שפרינצק תאפשר את חיבור המזרח למערב דרך ככר נהריה

פעולות רוחביות

דחוף והכרחי

הקמת שלושת מתקני חוישות: געתון, אשרת ועברון – באחריות רשות ניקוז גליל מערבי \ מ.א. מטה אשר

מתן מענה לפסיקות תכן 1%* – שדרוג צירי ניקוז ראשיים, כולל החלפת מעביר בנחל, יצירת פשטי הצפה והוספת מובל.

חיוני

סטוטוריקה: עדכון ״יעודי קרקע באיזור הנחל והחוף.

תנועה: עריכת תכנית אב לתנועה

ניקוז: עריכת **תכנית אב מנחה לניהול נגר עירוני** המקדמת יישום נרחב ואפקטיבי של פתרונות מבוזרים:

- גגות ירוקים \ כחולים
- גינות גשם וניתוק מרובים
- רחובות ירוקים
- פשטי הצפה

רצוי

שיקום נחל מחוץ לעיר (באחריות רשות ניקוז גליל מערבי \ מ.א. מטה אשר) :

הרחבת האפיק, פשטי הצפה, ייצוב גדות, יצירת נישות אקולוגיות, רצועות מגן, השבת מינים וכו'.

הקמת פארק המסילה עד ראש הניקרה: שימוש זמני לשביל אופניים ברצועת הרכבת עד שתוקם רכבת ללבנון.

חתך בריכת העלאת המים (VORTEX)

מי הבסיס מוסטים מתמובל אל תא צדדי למיכל אגירה, וממנו נשאבים לבריכת נוי עליונה.

פתח תחתון בתחתית הבריכה יוצר אפקט מערבולת (VORTEX), ומתזי מים בלחץ גבוה ליצירת ענן רסס מים.

קרני השמש נשברות בטיפות המים וקשת צבעי הגעתון צובעת את המבט בכיכר העיר.

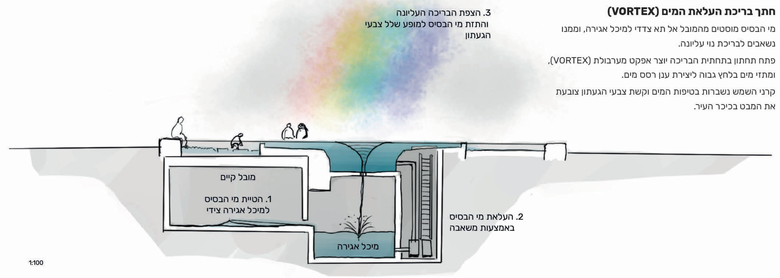

תכנית הגדלה, כיכר נהריה

1:500